

ครอบครัวที่ยามฆ่าตัวตาย
Families of Attempted Commit Suiciders

นาทพร กตัญญู

ไข้เงาะใบสำเภาวิทยบริการเพื่อสัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

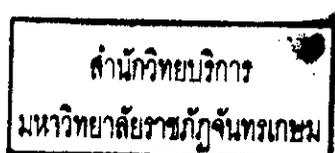
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กันยายน 2549

ISBN 974-7790-82-3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

วิทยานิพนธ์

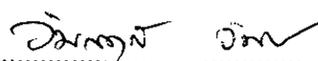
เรื่อง

ครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย

ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

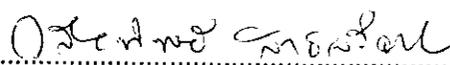
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

วันที่...23...เดือน.....กันยายน.....พ.ศ. 2549.....

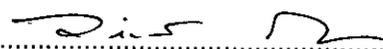
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน)

ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

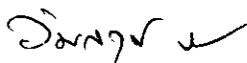
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยทิพย์ สาขลวิจารณ์)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

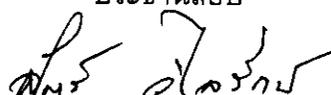
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล)

ประธานสอบ

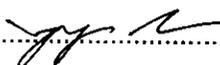
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน)

ประธานสาขา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมาลี วิไลรัตน์)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสุข กิจรัตน์ภร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(นายธีระ ฉกาจนโรดม)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นาทพร กัตัญญ. (2549). ครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ทิพย์ สาขลวิจารณ์

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาถึง ลักษณะครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย สาเหตุของการพยายามฆ่าตัวตาย ผลที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้พยายามฆ่าตัวตายและผลต่อครอบครัว ของผู้พยายามฆ่าตัวตาย ศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบการสังเกตอย่างมีโครงสร้าง จากผู้พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 10 ราย และบุคคลในครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 12 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 - ตุลาคม พ.ศ. 2548

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตายเป็นครอบครัวเดี่ยว มีแบบแผนการ อบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดกวดขัน ออกคำสั่งบังคับให้ลูกปฏิบัติตาม บางครอบครัวเลี้ยงดูแบบปล่อย ปล่อยเลย พ่อแม่ไม่สนใจในตัวลูก ผู้พยายามฆ่าตัวตายมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับพ่อแม่ การ สื่อสารระหว่างกันน้อยและไม่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวมีน้อย บางครอบครัวไม่มีกิจกรรมร่วมกันเลย ผู้พยายามฆ่าตัวตายเป็นบุตรคนเดียว ของครอบครัวและมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกับญาติพี่น้อง ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว มีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000.-บาท มีเงินหมุนเวียนพอใช้จ่ายแต่ต้องประหยัด

2. สาเหตุของการพยายามฆ่าตัวตาย ประการแรกมาจากความรู้สึกไม่มีคุณค่า ไม่มี ความหมายต่อคนในครอบครัว บางรายอยากลงโทษตนเองที่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง เกิดปัญหาใน ครอบครัว บางรายเป็นโรคประจำตัวทำให้ไม่อยากมีชีวิต และไม่ต้องการเป็นภาระให้คนใน ครอบครัว ผู้พยายามฆ่าตัวตายบางรายผิดหวังเพราะถูกปฏิเสธความรักและขาดความสัมพันธ์ที่ ดีกับคนในครอบครัว ทำให้รู้สึกขาดที่ยึดเหนี่ยวและคนในครอบครัวไม่สามารถที่จะดูแล ช่วยเหลือ หรือให้คำปรึกษาได้ บางรายยึดตนเองเป็นหลัก ไม่มีความผูกพันที่ต้องคิดถึงใคร เมื่อ เกิดปัญหาจึงเลือกใช้วิธีการฆ่าตัวตายเป็นทางออก

3. ผลที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้พยายามฆ่าตัวตายเป็นไปในทางบวก คือ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จากพ่อแม่และคนในครอบครัวมากขึ้น มีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ตั้งใจปรับปรุงตัวเอง เลิก คบเพื่อนไม่ดี เลิกเสพยาเสพติด ตั้งใจที่จะเรียนต่อ หางานทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัว บางราย รู้สึกรักพ่อแม่มากขึ้นและจะบวชเพื่อทดแทนบุญคุณพ่อแม่ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวดีขึ้น สนใจและใช้เวลาแก่กัน รู้สึกถึงความเป็นครอบครัวที่อบอุ่นมากขึ้น

4. ผลต่อครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตายในด้านลบโดยรวม คือ คนในครอบครัวต้องหยุดงานเพื่อดูแลทำให้เสียเวลา สูญเสียรายได้และเสียค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล บางรายต้องกู้เงินเพื่อมาลงทุนเนื่องจากเงินออมที่เคยเก็บไว้ หมดไปกับค่ารักษาตัวเป็นผลให้เกิดหนี้สิน ในรายที่แม่เป็นโรคหัวใจต้องรักษาตัวเนื่องจากตกใจและได้รับความกระทบกระเทือนจิตใจอย่างแรง และประการสุดท้ายคนในครอบครัวรู้สึกวิตกกังวลเกรงว่าผู้พยายามฆ่าตัวตายจะมีพฤติกรรมที่จะพยายามฆ่าตัวตายซ้ำ

Nattaporn Katunyoo. (2006). Families of Attempted Commit Suiciders. Master Thesis, M.A. (Social Sciences for Development). Bangkok : Chandrakasem Rajabhat University. Advisor Committee : Asst.Prof.Dr.Wimonruedee Wansorn, Asst.Prof.Dr.Valaithip Sachonvijarn.

The purpose of this research was to identify the characteristics of the suicide-attempted persons, the causal factors of the attempt and the consequences of the attempt to the attempted persons and their family. This research was a qualitative research measured from in-depth interviews with 10 persons who had attempted suicide and 12 of their family members. This research was conducted between October 2004 and October 2005

The results of the research were as follows:-

1. The suicide-attempted persons were typically brought up from strict and rigid nuclear family. Members of the families were often ordered to follow parent's directions without much freedom and the chance of sharing their opinions. Others included the families that did not care much for their children, letting them survive on their own. The suicide-attempted persons were usually not close to their parents. These families had very few activities together. Some suicide-attempted persons were the single child in the family ; yet having a few contacts to other family members. These families earned more than 10,000 baht monthly. With care, this amount was just sufficient for the family expenses.

2. The reasons that brought about the suicide attempts included the feeling of being unwanted and worthlessness. Some felt that their presence was meaningless to members of the family. Some suicide attempted persons felt that they had disappointed their parents or caused family problems. Others attempted suicide due to rejection or incompatibility in romantic relationships. Others had such personal health problems that they felt hopeless and did not want to be burden for their family. However, some felt unwanted, neglected, and lonely. Once feeling discouraged, the suicide-attempted persons thought of committing suicide to be the way out to regain self-control and self-dependence, and to cut all ties from others

3. The consequences on the suicide-attempted persons seemed to be positively analyzed. They felt that the family took better care of them and experienced closer relationship with the parents after the suicide attempt. They felt more mature and wanted to do good things in life. Some said they wanted to be a better person by giving up on drugs and bad friends. Some wanted to continue their study or work to financially support their families. Others felt that they loved their parents more than did they do prior to the attempt. Some wanted to ordain to a monk hood for their parents owing to certain Buddhist belief.

4. However the negative consequences on the family varied from case to case. In some families, the attempts resulted in higher expense from taking a leave without pay from their work and paying to the hospital to care for the suicide attempted persons. Some families had depleted their savings, while some had to take a loan. Frail parents in some families felt that their health deteriorated and they needed to visit a hospital more frequently after being shocked by the attempt. The family members were always in fear that the suicide attempted persons would try to commit suicide again.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลฤดี วันสอน ที่รับเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ทิพย์ สาชลวิจารณ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนงานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ คุณธีระ ฉกาจนโรดม ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านทั้งสามเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ผู้ซึ่งเป็นที่รักยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนทุกด้าน โดยเฉพาะคุณปรีชาติ กัตัญญู ภรรยา ที่ช่วยเหลือทุกขั้นตอนในการทำวิจัยและช่วยดูแลบุตรชายซึ่งเป็นการกำลังใจอย่างมาก จนสามารถทำงานวิจัยได้เต็มที่ ขอขอบคุณ คุณประเสริฐ กัตัญญู ผู้บังคับบัญชาที่อนุญาตให้ศึกษาต่อ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่ให้การสนับสนุนด้านเวลา ขอขอบคุณเพื่อนๆ สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา รุ่น 4 ทุกคน ที่ให้กำลังใจเสมอมาและขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลศรีธัญญา และวชิรพยาบาล รวมทั้งผู้พยายามฆ่าตัวตายและบุคคลในครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตายทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้สัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความเต็มใจ

งานวิจัยฉบับนี้ หากจะมีคุณค่าและเกิดคุณประโยชน์บ้าง ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้พยายามฆ่าตัวตายและครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตายตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางการศึกษาในการวางแผนป้องกันการฆ่าตัวตายอันเกิดจากปัญหาครอบครัวต่อไป

(นายนาทพร กัตัญญู)

23 กันยายน 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	7
ความหมายของการฆ่าตัวตาย	12
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพยายามฆ่าตัวตาย	13
ครอบครัวกับการพยายามฆ่าตัวตาย	20
สาเหตุของการพยายามฆ่าตัวตาย	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
การกำหนดประชากรและการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
การจัดทำรายงานและการนำเสนอ	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้พยายามฆ่าตัวตายและบุคคลในครอบครัว	51
ส่วนที่ 2 ลักษณะครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย	53
1 รูปแบบครอบครัว	62
2 แบบแผนการเลี้ยงดู	63
3 ลักษณะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	65
4 ลำดับที่ของการเป็นบุตร	66
5 ความสัมพันธ์กับพ่อแม่	67
6 ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง	70
7 การสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว	71
8 การมีกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว	73
ส่วนที่ 3 สาเหตุของการพยายามฆ่าตัวตาย	74
ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้พยายามฆ่าตัวตาย	76
ส่วนที่ 5 ผลต่อครอบครัวของผู้พยายามฆ่าตัวตาย	77
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	79
สรุป	79
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	106
ภาคผนวก ข คำให้สัมภาษณ์	115
ประวัติย่อผู้วิจัย	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	39
2.2	40
4.1	51
4.2	52
4.3	53